

Nyeste lovgivning på beskæftigelsesområdet (O)

Sagsfremstilling

10. Nyeste lovgivning på beskæftigelsesområdet (O)

Sagsnr.: 330-2015-75736

Dok.nr.: 330-2015-520627

Åbent

Kompetence: Beskæftigelses- og Integrationsudvalget

Beslutningstema

Orientering om nyeste lovgivning på beskæftigelsesområdet.

Baggrund

Refusionsreform

Refusionsreformen er en udløber af Beskæftigelsesreformen. Forligspartiernes sigte er at sikre en mere effektiv indsats med klare mål.

Med den nye reform ønsker man politisk at belønne gode resultater i stedet for aktivering for aktiveringens skyld. Samtidig har ændringen til formål at indføre et mere gennemskueligt refusionssystem, hvor refusionsraten som udgangspunkt er ens på tværs af ydelser – og falder over tid. Dermed gøres op med refusionsregler, der både afhænger af, hvilken indsats kommunen iværksætter for borgeren, og hvilken ydelse borgeren modtager.

Lovforslaget er en genfremførelse af det lovforslag, som den tidligere regering fremsatte før Folketingsvalget. Loven bygger på aftale mellem Venstre, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre, der blev indgået i foråret 2015.

Ny kontantydelse

Forligspartiernes sigte er at sikre en midlertidig ydelse til personer, der har opbrugt retten til arbejdsløshedsdagpenge, den særlige uddannelsesydelse og den midlertidige arbejdsmarkedsydelse.

Lovforslaget bygger på en aftale mellem Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten som led i finanslovsforhandlingerne for 2015.

Ophævelse af gensidig forsørgerpligt for samlevende

Forligspartierne sigte er at sikre et tryggere arbejdsmarked med forbedrede vilkår for kontanthjælpsmodtagerne.

Lovforslaget bygger på en aftale mellem Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten som led i finanslovsforhandlingerne for 2015.

Ophævelse af de laveste forsørgersatser for unge mv.

Forligspartierne sigte er at sikre et tryggere arbejdsmarked med forbedrede vilkår for unge uddannelses- og kontanthjælpsmodtagere.

Lovforslaget bygger på en aftale mellem Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten som led i finanslovsforhandlingerne for 2015.

Ny integrationsydelse

Forligspartiernes sigte er, at det skal være mindre attraktivt for udlændinge at søge til Danmark og mere attraktivt for udlændinge at arbejde og bidrage til det danske samfund.

Derfor er der indført en ny ydelse for udlændinge på SU-niveau, samtidig med at der er mulighed for en sprogbonus til personer, der aktivt forsøger at blive en del af det danske samfund.

Lovforslaget bygger på en aftale mellem Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti.

Retligt grundlag

L 4 Lov om kommunernes finansiering af visse offentlige ydelser udbetalt af kommunerne, Udbetaling Danmark og arbejdsløsheds-kasserne, vedtaget 26. august 2015.

Lov om kontantydelse nr. 174 af 24. februar 2015.

L 81 Ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om individuel boligstøtte og kildeskatteloven (ophævelse af gensidig forsørgelsespligt for samlevende, afskaffelse af laveste forsørgersats, højere boligsikring til unge par med børn, særlig støtte for unge under 30 år, ingen fradrag for lejeindtægter for logerende i egen bolig m.v.), vedtaget 19. december 2014.

L 80 Ændring af lov om aktiv socialpolitik (Enlig forsørgersats til unge med anbragte børn og mulighed for arbejdsindtægter på op til 24.000 kr. årligt uden fradrag for unge på særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse), vedtaget 19. december 2014.

Lov nr. 1367 af 16. december 2014 om ændring af lov om aktiv socialpolitik (ændring af formue- og fradragsregler ved efterbetaling af offentlige forsørgelsesydelser og øvrige offentlige sociale ydelser m.v.)

L 2 Lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, integrationsloven og forskellige andre love (Indførelse af en integrationsydelse, ændring af reglerne om ret til uddannelses- og kontanthjælp m.v.), vedtaget 26. august 2015.

Handlemuligheder

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget handlemuligheder består i at prioritere indsatser og målgrupper i beskæftigelsesplanen, så der er sammenhænge til formål med og incitamenter i lovgivningen.

Vurdering

Refusionsreform

Loven træder i kraft fra 1. januar 2016, men grundlaget for at beregne borgernes varighed gælder med tilbagevirkning til 1. juli 2014.

Reglerne for den statslige refusion til kommunerne forenkles, så der er samme refusionsprocent, uafhængig af hvilken ydelse refusionen vedrører. I dag gælder forskellige refusionsordninger afhængig af, om udgiften vedrører kontanthjælp, arbejdsløshedsdagpenge, førtidspension, fleksjobydelse mv. Refusionsprocenten nedtrappes over tid fra 80 procent de første fire uger, 40 procent fra uge 5-26, 30 procent fra uge 27-52 og 20 procent efter uge 52. Ydelser som efterløn og skånejob, som kommunen enten ikke eller kun i begrænset omfang kan påvirke, holdes dog uden for modellen.

Forligspartierne er samtidig enige om at justere udligningsordningen, så de nye regler for refusion ikke skaber utilsigtede forskydninger i økonomien for de enkelte kommuner. Derfor højnes udligningsniveauet i landsudligningen, og grænserne for overudligningsordningen og ordningen for kommuner med højt strukturelt underskud tilpasses til gavn for bl.a. yderkommuner.

I 2016-2017 etableres en midlertidig ordning, som begrænser kommunernes tab og gevinster til 0,1 procent af beskatningsgrundlaget i 2016 og 0,2 procent i 2017. Herudover indføres et loft, som yderligere begrænser de maksimale tab og gevinster ved de nye regler til 10 mio. kr. i 2016 og 20 mio. kr. i 2017. Finansieringsudvalget får til opgave at udarbejde en model for en permanent tilpasning af udligningssystemet, som kan træde i kraft fra 1. januar 2018.

Ny kontantydelse

Loven trådte i kraft 1. marts 2015. Kontantydelsen er målrettet ledige, der:

- Har opbrugt retten til dagpenge, den særlige uddannelsesyndelse og den midlertidige arbejdsmarkedsydelse fra 2015 og som har haft en samlet ydelsesret på mindre end tre år. Kontantydelsen udfases løbende og kan tildeles indtil udgangen af 1. halvår 2017.
- Ikke samtidig er omfattet af anden ordning med ret til offentlig forsørgelsesydelse efter Beskæftigelsesministeriets lovgivning eller modtager førtidspension eller folkepension efter lov om social pension mv. Personer, der på ansøgningstidspunktet alene har ret til delvis uddannelses- eller kontanthjælp, er omfattet.
- Selv kontakter kommunen for at få et tilbud om virksomhedspraktik eller nytteindsats, som er en forudsætning for at modtage kontantydelsen. Indtil jobcentret har fundet et tilbud, gælder retten til ydelsen også.
- Står til rådighed for arbejdsmarkedet og for job, der bliver formidlet af jobcentret.

Ydelsen udgør 60 procent af det maksimale dagpengeniveau for ikke-forsørgere og 80 procent for forsørgere.

Ophævelse af gensidig forsørgerpligt for samlevende

Loven trådte i kraft 1. januar 2015.

Kravet om gensidig forsørgerpligt for samlevende blev indført med kontanthjælpsreformen og skulle have haft fuld virkning fra 1. januar 2015. I stedet fik kravet halv virkning i 2015, som det også var tilfældet i 2014, og kravet bliver helt afskaffet pr. 1. januar 2016.

Det indebærer, at samlevende, hvor begge er fyldt 25 år, ikke længere har pligt til at forsørge hinanden, hvis den ene eller begge ansøger om eller modtager uddannelseshjælp eller kontanthjælp. Samlevende skal derfor ikke behandles efter de samme regler som ægtefæller i kontanthjælpssystemet, f.eks. når hjælpen tildeles og beregnes.

Ophævelse af de laveste forsørgersatser for unge mv.

Loven trådte i kraft 1. januar 2015.

Der blev indført en række vilkårsforbedringer for unge på uddannelses- og kontanthjælp.

Den største ændring var, at den laveste forsørgersats for unge på uddannelseshjælp blev hævet fra 5.962 kr. til 8.344 kr. om måneden, og den laveste forsørgersats til jobparate unge på kontanthjælp blev hævet fra 7.013 kr. til 9.669 kr. om måneden.

Herudover indgik ændringer vedrørende efterbetaling af sociale ydelser, mulighed for lejeindtægter for logerende, STU-elevs mulighed for at arbejde ved siden af uddannelsen samt forsørgersats til unge enlige forsørgere med anbragte børn.

Ny integrationsydelse

Loven trådte i kraft 1. september 2015. Integrationsydelsen indføres for personer, som tager lovligt ophold i Danmark og opnår fast bopæl uden for asylcentret efter lovens ikrafttræden.

Integrationsydelsen er målrettet nytilkomne udlændinge og danskere, der ikke har haft ophold i riget i mindst syv ud af de sidste otte år, og som ikke kan opnå status som vandrende arbejdstagere eller selvstændigt erhvervsdrivende i henhold til EU-retten.

Satserne for integrationsydelsen tager udgangspunkt i satserne for uddannelseshjælp (satser for unge under 30 år uden uddannelse i kontanthjælpssystemet), der blev indført med kontanthjælpsreformen pr. 1. januar 2014. Satserne for uddannelseshjælp blev fastsat med udgangspunkt i SU-systemet.

For eksempel vil enlige uden børn fremover modtage 5.945 kroner før skat i integrationsydelse om måneden mod i dag op til 10.849 kroner før skat i kontanthjælp om måneden. Et ægtepar over 30 år med børn vil fremover modtage i alt 16.638 kroner før skat i integrationsydelse om måneden mod 28.832 kroner før skat i kontanthjælp om måneden.

Personer, der modtager integrationsydelse, kan modtage et danstillæg på 1.500 kroner om måneden.

Dansktillægget gives ved bestået Prøve i Dansk 2.

Økonomiske og personalemæssige konsekvenser

Refusionsreform

Der gennemføres et analysearbejde i regi af Økonomi- og Indenrigsministeriets Finansieringsudvalg med henblik på at forberede en mere langsigtet tilpasning af udligningssystemet, der kan have virkning fra 2018. Sigtet er at afbøde utilsigtede byrdefordelingsmæssige konsekvenser som følge af refusionsomlægningen.

Ny kontantydelse

I Aftale om finansloven for 2015 er afsat i alt 610 mio. kr. i 2015, 330 mio. kr. i 2016 og 40 mio. kr. i 2017 til initiativet.

Afskaffelse af gensidig forsørgerpligt

I Aftale om finansloven for 2015 er afsat 295 mio. kr. i 2015 og 565 mio. kr. i 2016 og årene herefter til fuld afskaffelse af gensidig forsørgerpligt for samlevende.

Ophævelse af de laveste forsørgersatser for unge mv.

I aftale om finansloven for 2015 er afsat 51 mio. kr. årligt i 2015-17 og 76 mio. kr. i 2018 og frem. Forbedringerne inkluderer bl.a. afskaffelse af lave forsørgersatser, højere boligsikring til unge forsørgerpar, særlig støtte til unge under 30 år samt afskaffelse af modregning af lejeindtægter.

Ny integrationsydelse

Forslaget forventes fuldt indfaset at betyde en stigning i den strukturelle beskæftigelse på 400 personer og offentlige mindredgifter på i alt knap 400 mio. kr. på lang sigt.

Konsekvenser for andre udvalg

Ingen bemærkninger.

Indstilling

Centerchefen for Arbejdsmarked og Integration indstiller,

1. **at** Orientering om ny lovgivning tages til efterretning.

Beslutning i Beskæftigelses- og Integrationsudvalget den 3. november 2015:

Fraværende:

Taget til efterretning.